

עין קשתות:

בדרום-מערב רמת הגולן, למרגלות היישוב נטור, נמצא אתר מורשת לאומי עין קשתות ובו בית כנסת עתיק שנחרב ברעידת אדמה וקומם בטכנולוגיה מרתקת. בכפר יהודי מתקופת המשנה והתלמוד מעיין ובו מבנה קשתות מרשים ששימש בעבר להשפרת בדי פשתן. גולת הכותרת של המקום היא היכלית ארון הקודש שהשתמרה כמעט במלואה עם מוטיבים מבית המקדש. הנה כל מה שיש באתר שאסור לפספס.

אחרי שתחנו את רכבכם במתחם החניה המסודר, תתחילו לצעוד לכיוון מבואת הכניסה, שנחצבה מתוך הסלע ויושבת מעל האתר. כבר בירידה למבואה יתפרס לנגד עיניכם נוף מרהיב של נחל שמך והכנרת, שיגרום לכם לעצור ולהתפעל מכל היופי הנמצא סביבכם.

מבואת הכניסה:

רגע לפני שתתחילו לצעוד בשבילי האתר, תכנסו לחדר בו מוקרן סרט המסביר בקצרה על האתר ועל תהליך שיקום וקידום (הקמה מחדש) בית הכנסת. הסרט מאוד מיוחד, ממחיש את התהליך בצורה פשוטה ומעניינת ומדבר בגובה העיניים גם לילדים.

החפירות, השימור והקידום של בית הכנסת והמעיין התחילו בשנת 2003, בביצועו של יהושע דריי, מומחה לשחזור טכנולוגיות עתיקות, יחד עם הארכיאולוגים חיים בן דוד ואילנה גונן. החפירות בוצעו בעזרת עגורן שהרים את האבנים, מיספר אותן והטביע בהם ברקודים, שנסקרו בטכנולוגיה דיגיטלית תלת מימדית, שאיפשרה לנתח ולהבין את המבנה ולשחזר אותו במדויק.

בגמר הסרט המסך עולה ולעיניכם יתגלה הנוף מקצה הסלע. ביציאה מהחדר תגיעו לרחבת תצפית. אל תמהרו לעזוב אותה, תנו לעצמכם כמה דקות ליהנות מהטבע סביבכם, ממבט מגובה על אזור המעיין והקשתות ועל השבילים במתחם.

בית המעיין. מתחם הקשתות:

עכשיו אתם מוכנים לצאת לדרך לכיוון בית המעיין ועין הקשתות, בשבילי הליכה רחבים, בינות העצים, שם תמצאו גם ספסלים, בהם תוכלו לשבת וליהנות מצל.

לאורך השביל תמצאו שלטי הסבר וציורים על הכפר היהודי שהוקם כאן בתקופה הרומית והמשיך להתקיים גם כשהשליטים התחלפו – הביזנטים קודם ואחריהם המוסלמים, עד רעידת האדמה שהתרחשה במאה ה-8 לספירה והחריבה את היישוב.

הכפרים היהודים נבנו סמוך למעיינות, כדי להיות קרובים למקור מים חיים. התושבים עצמם עסקו בגידול כרמי זיתים והפקת שמן זית וכנראה גם בהלבנה של בגדי פשתן, שכידוע זקוקה לכמות מים נכבדה. נראה שהם עשו חיל בעבודתם, כיון שיכלו

להרשות לעצמם לבנות בתי כנסת מפוארים במרכז הכפר. הישוב היהודי היה קשור למרכז הרוחני והתרבותי בגליל.

כשתגיעו לרחבת המעין והקשתות, זה הזמן להפסקת שתיה ולעצירה לאתנחתא סביב העצים והמעיין. אם תסתכלו לכיוון הקשתות תראו מבנה עם שלוש קשתות מונומנטליות (בינתיים שוחזרו רק 2 מה-3), שמהן נגזר שמו הערבי של המקום (אום אל קנטיר - אם הקשתות בערבית). המבנה תועד כבר בשלהי המאה ה-19 על ידי גוטליב שומאכר ולורנס אוליפנט שסיירו במקום יחדיו.

בית הכנסת:

במרחק קצר מהמעיין, בהמשך השביל, תגיעו אל בית הכנסת, שנבנה במקור במאה "ה-6 לספירה. מתוך ספרו של צבי אילן ז"ל "בתי כנסת קדומים בארץ-ישראל בית הכנסת הזה, מהמפוארים והחשובים בגולן, נתגלה בשנת 1884 בסיור " (1991) של ל. אוליפנט וג. שומאכר. קוהל ווצינגר ערכו בו חפירה ב-1905 ושרטטו את תכניתו, המהווה עד היום בסיס למחקרו. הבניין נסקר בידי א.ל. סוקניק ב-1932, בידי סקר החירום בשנת תשכ"ח ואחר כך על ידינו ועל ידי ד. אורמן, ולאחרונה בידי צ. "מעוז.

מיד אחרי שתעברו בפתח, תראו בצד ימין את גולת הכותרת של בית הכנסת – היכלית ארון הקודש, בה אוחסן ארון הקודש. ארון הקודש עצמו לא נשמר, אך ההיכלית עומדת במלוא הדרה, עטויה עיטורים של מוטיבים מתוך המקדש: מגורה, אתרוג, לולב, מחתה ושופר וגם נשר וגפן משתרגת מתוך כד.

עוד גילו במקום כלים מתוך בית הכנסת ו-7,000 מטבעות זהב מלפני 1,500 שנה, ששמרו על צבעם, כיון שזהב היא מתכת אצילה, שלא מתחמצנת.

בסיום תהליך הקימום הצליחו להעמיד את הקומה הראשונה של בית הכנסת במלואה. העושים במלאכה מקווים שביום מן הימים יצליחו לקומם גם את קומתו השנייה עם כל הפריטים שמסודרים בנפרד, מחכים להקמה.

בית בד:

באתר התגלו 2 בתי בד עתיקים בהם הפיקו שמן זית בכמות רבה יותר ממה שנדרש לתצרוכת הכפר.

התנסות מעשית בחפירה ארכיאולוגית:

סקרנים להכיר מקרוב את עבודת הארכיאולוג? תוכלו להצטרף להתנסות מעשית בחפירה ארכיאולוגית, לגעת באדמה, לחשוף ממצאים ארכיאולוגיים כמו מטבעות עתיקים וחרסים ולאסוף עוד מחלקי הפאזל המסתתרים מתחת לאדמה.

הפעילות מתאימה לקבוצה של מינימום 30 משתתפים וכוללת סרט וסיור עצמאי במתחם.

מידע שימושי:

- במהלך יולי-אוגוסט 2019 ייערכו סיורי ערב מודרכים לקהל הרחב ללא תוספת עלות וגם פעילויות תוכן לכל המשפחה – יש להתעדכן "באתר עין קשתות ובעמוד הפייסבוק "עין קשתות

שעות פתיחה: •

- ראשון – חמישי: 9:00-17:00, שישי וערב, מרץ – אוקטובר
 - ראשון: נובמבר- פברואר | חג: 9:00-16:00, שבת 9:00-18:00
 - חמישי: 9:00-16:00, שישי וערב חג: 9:00-15:00, שבת 9:00-16:00
 - ראשון-חמישי: 9:00-19:00, שישי: 9:00-16:00, יולי – אוגוסט | 16:00-19:00
 - כניסה אחרונה לאתר שעה לפני | 16:00, שבת: 9:00-19:00
- הסגירה

• האתר מונגש לנכים

